

Čínská strategie „Blue Dragon“ v Indo-Pacifiku činí Ameriku a Indii neklidnými

NI nationalinterest.org/feature/china-s-“blue-dragon”-strategy-indo-pacific-makes-america-and-india-restless-206495

25. května 2023

Ashley J. Tellis ve své nedávné kritické eseji *Foreign Affairs* „Špatná sázka Ameriky na Indii“ tvrdil, že politika Bidenovy administrativy vůči Indii je „neumístěná“. Obvinil Washington z přehlížení „indické demokratické eroze“, protože Spojené státy potřebují spolehlivého partnera v jižní Asii, který by se postavil proti vzestupu Číny. Vnímavá analýza bezpečnostního partnerství mezi USA a Indií v článku uvádí, že vztah je stěží založen na vzájemně zajištěné demokratické důvěře. Poznává například, že Indie se rozešla se Západem v souvislosti s rusko-ukrajinskou válkou a místo toho „jde sama“.

Tellisův závěr je, že „bezpečnostní partnerství Indie se Spojenými státy zůstane ještě dlouhou dobu zásadně asymetrické.“ I když by Nové Dillí chtělo, aby Washington zvítězil ve velkém konfliktu s

Pekingem ve Východočínském moři nebo v Jihočínském moři, je „nepravděpodobné, že by se zapletlo do boje“. Toto hodnocení je z velké části založeno na nominální „strategické autonomii“ Indie v její zahraniční politice. Indie se vyvíjela s historií sovětských a ruských vojenských vazeb a také s přetrvávajícími hraničními konflikty s Čínou.

Bezprecedentní vojenské a ekonomické schopnosti Číny však stále více zpochybňují strategickou autonomii Nového Dillí. Vyspělá Indie nemusí mít strategickou alternativu k udržení minulosti; musí tedy pracovat harmonicky a spolupracovat s Washingtonem pro svůj národní zájem a civilizační dědictví.

"Návrat do historie"

Pro civilizační státy Čína a Indie je minulost často prologem. Indický ministr zahraničních věcí Subrahmanyam Jaishankar ve své knize *The India Way: Strategies for an Uncertain World* napsal, že Nové Dillí věří, že ve vznikající mezinárodní správě čelí nevyhnutelnému „návratu do historie“, spíše než fukuyamanskému „konci dějin“. multipolarity.

Na východě se Čína – která zastává podobný světonázor ohledně multipolarity a vnímání amerického úpadku – začala připravovat na nadcházející éru. Za tímto účelem navrhla postupnou strategii „Modrého draka“ pro indicko-pacifický region. Tento přístup zahrnuje expanzi země a vlivy v blízkých velkých vodních plochách, podporované ekonomickými a vojenskými projekty. Počínaje Východočínským mořem se Peking již zaměřil na rozšíření svého dosahu do Jihočínského moře a Indického oceánu, aby obklíčil Indii.

Za tímto účelem Čína v posledních několika letech neztrácela čas nečinným sezením. Místo toho se Peking zaměřil na dva ostrovní státy Srí Lanku v srdci Indického oceánu a Tchaj-wan v západním Pacifiku, aby prosadil své nejlepší „základní“ národní zájmy a naplnil

své dlouhodobé geopolitické ambice. Pro Peking byl Tchaj-wan „odtrženou provincií“ pevninské Číny; Srí Lanka udržuje náboženské, diplomatické a obchodní styky s Čínou po tisíciletí.

Současně se tyto dva strategicky umístěné ostrovní státy staly stále důležitějšími pro cíle americké zahraniční politiky – včetně svobody plavby v indo-pacifickém regionu, podpory demokratického vládnutí a udržování míru a prosperity v regionu. Tyto dva ostrovní státy byly také dlouho charakterizovány jako „nepotopitelné letadlové lodě“. Fráze, původně připisovaná generálu Douglasovi MacArthurovi, byla použita k popisu Tchaj-wanu a ke zdůraznění jeho historického a strategického významu pro Čínu i pro Spojené státy.

Čínský přístup k těmto dvěma „nepotopitelným letadlovým lodím“ se skládá ze dvou různých strategií – mrkve a biče – zaměřených na omlazení Číny. Veden strategií Modrého draka Peking v podstatě obklíčil rozšiřující se okolí Východočínského moře a Tchaj-wanu, Jihočínského moře a umělých ostrovů v souostroví Paracel a Indického oceánu. Srí Lanka, která se nachází na jižním cípu Indie a má perfektní strategickou pozici, byla pro Peking historicky důležitá.

Jsou v tomto kontextu Indie a Spojené státy schopny společně a harmonicky spolupracovat na tom, aby byl indicko-pacifický region bezpečný pro demokracii?

Indický hlavolam

Právě na tomto pozadí je třeba uvažovat o tom, že Tellis a další nároční pozorovatelé zpochybňují postavení Indie jako nejdůležitějšího a nejspolehlivějšího demokratického partnera a přítele Spojených států. Tyto pochybnosti vycházejí z civilizačního dogmatu „návratu do historie“, které lze vysledovat až k indickým tisíciletím starým hinduistickým a buddhistickým tradicím. Takové vlivy nejsou nic nového; po dosažení nezávislosti v roce 1947 prosazoval první indický premiér Džaváharlál Néhrú v období studené války nestrannou zahraniční politiku „střední cesty“.

Jaishankar se ve svém *díle India Way* pokouší sladit a překonat pravicové tendence a levicové aspirace tím, že definuje politickou vizi premiéra Narendry Modiho, jeho ekonomickou agendu a bezpečnostní a geopolitické výzvy Indie. Zdá se, že světonázor Modiho administrativy dobře zapadá do vznikajícího přístupu „multipolarity“ ke globální správě věcí veřejných, v níž by Dillí mohlo hrát roli prostředníka mezi Čínou, Ruskem a Spojenými státy a mezi nimi. Ve svém videoposelství na nedávném setkání ministrů zahraničí G20 ve Šrínagaru Modi například řekl : „Když se setkáte v zemi Gándhího a Buddha, modlím se, abyste čerpali inspiraci z indického civilizačního étosu – abyste se nesoustředili na tom, co nás rozděluje, ale na tom, co nás spojuje.“

Navzdory tomu všemu se rusko-ukrajinská válka ukázala jako zkouška pro Indii gándhovské morálky a buddhistické etiky v mezinárodních záležitostech. Nové Dillí – dlouholetý vojenský partner Moskvy – vyzvalo k ukončení nepřátelství, ale nedokázalo kritizovat ruskou invazi a odmítlo podpořit rezoluce OSN proti Rusku. Spojené státy a další západní vůdci byli výrazně zklamáni, ale přijali neutralitu Indie a její neochotu „odsoudit“ neoprávněnou agresi Ruska. Navíc tyto vůdci – zejména ti v Evropě – chápou dlouhou historii spoléhání Indie na ruské zbraně a zdroje energie.

V převládající škále složitostí a měnících se zájmů národní bezpečnosti Jaishankar shrnul , že „toto je čas, abychom se zapojili do Ameriky, řídili Čínu, kultivovali Evropu a uklidnili Rusko“. Pro Indii je tento přístup v souladu s „živým vyjádřením [indických] přesvědčení a tradic“ střední cesty buddhismu a zahraniční politiky Nehruvian Panchsheel.

Pro Spojené státy však současná situace představuje zajímavý rébus. Tato vyvíjející se zahraniční politika – od neangažovanosti po strategickou autonomii – zabránila Novému Dillí plně se sladit s Washingtonem.

Existují určité známky optimismu. V posledních letech jednaly po sobě jdoucí americké administrativy s Indií jako se spolehlivým partnerem v oblasti obchodu a investic, vědy a techniky, jakož i bezpečnosti a vzdělávání. Podobně postupně klesal podíl nákupu zbraní ze sovětského ročníku, protože Indie začala nakupovat obranné zbraně od Spojených států a dvou dalších zemí Quadrilateral Security Dialogue (Quad): Austrálie a Japonska. V minulosti byl ruský obranný materiál životně důležitý pro indickou obranu ve světle sektářských konfliktů s Pákistánem a také vleklých hraničních sporů s Čínou. Ještě před rusko-ukrajinskou válkou se obranné vztahy mezi Indií a Ruskem zjevně začaly vzdalovat a nadále „neustále odcházet“ po strategickém čínsko-ruském „No-limit“ dohoda byla podepsána na zimních olympijských hrách v Pekingu v únoru 2022 – pouhé týdny předtím, než prezident Vladimir Putin zahájil „zvláštní vojenskou operaci“ na Ukrajině.

S Ruskem zapleteným jako mladší partner asertivního strategického a taktického herního umění Číny je pro Nové Dillí stále náročnější zachovat si historické partnerství s Moskvou. Strategický „no-limit“ pakt mezi Čínou a Ruskem téměř nezmiňuje Ukrajinu, ale záměrně zahrnuje Tchaj-wan. Nicméně Čína si nyní uvědomuje, že Spojené státy a jejich demokratičtí spojenci spojují své nepřímé snahy oslabit Rusko na Ukrajině, aby čelili Číně jinde. Samozřejmě, že válku na Ukrajině a Tchaj-wan nelze snadno srovnávat, ale strategická podobnost těchto dvou zdánlivě ilustruje jak ruskou, tak čínskou koncovku.

Kudy, Indie?

Jak zdůraznil Jaishankar, Nové Dillí musí „zapojit Ameriku, řídit Čínu, kultivovat Evropu, uklidnit Rusko“. Jak se však zdá, budoucnost Indie i její demokratické dědictví stále více závisí na spojení se Spojenými státy. Ve skutečnosti tento proces začal civilní jadernou dohodou mezi USA a Indií v roce 2005 – následovaly čtyři základní dohody o obraně a bezpečnosti mezi USA a Indií a Quad.

Jak tvrdí Tellis, strategické, ale asymetrické partnerství mezi Indií a Spojenými státy – spolu s dalšími americkými spojenci a demokratickými přáteli v Indo-Pacifiku – se může prohloubit, aby působilo proti asertivnější Číně. Mezitím mohou ruské a indické obranné a energetické vazby pokračovat, ale časem budou slábnout.

Indické investice do Quadu a jeho vojenských cvičení – v kombinaci se čtyřmi základními dohodami o pořízování obrany, sdílení zpravodajských informací a kybernetické bezpečnosti – by však pomohly Novému Dillí zachovat strategickou autonomii ve svém sousedství a proti dvěma sousedním jaderným mocnostem: Číně. a Pákistán, z nichž druhý je přítel Číny „za každého počasí“.

Kromě toho musí Indie uznat střednědobý a dlouhodobý kalkul velkolepé, ale přesto zahalené vize Číny o národním omlazení v Indo-Pacifiku. Zahrnuje pekingskou strategii Modrého draka, která již vytvořila nezbytné stopy v kontinentálním a námořním regionu jižní Asie, aby obklíčila Indii v bezpečnostní i ekonomické oblasti. Jemné obklíčení začíná Tchaj-wanem v západním Tichém oceánu a sahá až na Srí Lanku v srdci Indického oceánu.

To vše ukazuje na deterministickou velkou vizi formulovanou Pekingem, která je historicky hlubší a geograficky rozsáhlejší než koncepce „strategické konkurence“ ve Spojených státech nebo strategická autonomie Indie. Moderní Čína se držela rady Sun Tzu, který již dávno tvrdil, že „nejvyšším uměním války je podmanit si nepřítele bez boje“. Po jeho radě se Pekingmu podařilo vybudovat militarizované umělé ostrovy v Jihočínském moři, zatímco Spojené státy a jejich regionální spojenci nezasáhli, protože by to vedlo k otevřené konfrontaci s Čínou. Stejně tak, pokud se nic nezmění, Indický oceán by se nakonec mohl stát čínským „Západním oceánem“, jak je popsáno ve staré čínské literatuře.